

[Aksel Larsen.]

Jeg afventer med interesse statsministerens redegørelse for disse forhold og hans svar på den stillede forespørgsel.

Statsministeren (*Hilmar Baunsgaard*): Selve forespørgslens formulering: om jeg „er opmærksom på grundlovens § 46“, synes at antyde noget i retning af en konstatering af, at regeringen har handlet forfatningsstridigt ved at afholde en udgift på 100 mill. kr. alene på grundlag af tilslutning i folketingets finansudvalg.

Denne betragtning er ikke rigtig. Den udgift, forespørgerne henviser til, er afholdt i fuld overensstemmelse med statsretlig praksis. Der har igennem årene udviklet sig en praksis, som vel næppe kan siges at være fuldstændig i overensstemmelse med ordlyden i grundlovens § 46, stk. 2, men det er en mangeårig praksis, og efter denne praksis kan en minister afholde en udgift, når han har opnået samtykke hertil fra folketingets finansudvalg. Lad mig føje til: alle statsretlige eksperter anser nu denne praksis for gældende ret på dette område.

Der har fra socialistisk folkepartis side været fremført forskellige kriterier, som skulle begrænse denne praksis. Socialistisk folkeparti har således hævdet, at anvendelsen af finansudvalgsbevillinger kun kunne ske, når sagen var presserende. Skulle man anvende dette kriterium, tror jeg en undersøgelse ville vise, at kun et meget lille antal af de finansudvalgsbevillinger, der er givet i årenes løb, kunne være givet som bevillinger alene fra finansudvalget. Der er altså intet i den hidtidige praksis, der kan begrunde dette synspunkt.

Dernæst har socialistisk folkeparti hævdet, at større udgifter ikke kunne afholdes alene med finansudvalgets tilslutning. Der er heller ikke i den hidtidige praksis noget holdepunkt for, at finanslovbevillinger skulle være begrænsede til beløb under en vis størrelse. Lad mig blot pege på, at løntillæg til statstjenestemænd i henhold til lønnings- og pensionslovens § 88 er blevet gennemført med tilslutning fra finansudvalget.

Loven foreskriver, at ændringerne skal gennemføres med hjemmel i bevillingslov, men også denne særlige lovbestemmelse har

man altså fortolket derhen, at man kunne disponere i henhold til tilslutning fra finansudvalget under forudsætning af folketingets senere konfirmation. I 1966 gennemførtes ad denne vej lønforhøjelser på 125 mill. kr., og i 1968 gennemførtes lønforhøjelser, som blev anslået til 200 mill. kr., altså beløb, som fuldt ud tåler sammenligning med den bevilling, vi drøfter i dag.

Endelig har socialistisk folkeparti hæftet sig ved, at der ikke tilkommer finansudvalget lovgivende myndighed, og at finansudvalgets tiltrædelse af udgifter på forventet efterbevilling fra folketinget forudsætter, at man har praktiske eller principielle folketingsbeslutninger at støtte sig på, og at bevillingerne er i overensstemmelse med i øvrigt gældende lovgivning.

Hr. Aksel Larsen og socialistisk folkepartis folketingsgruppe kan ikke være uvidende om, at der hvert år med finansudvalgets tilslutning — og i en række tilfælde med tilslutning fra socialistisk folkeparti — afholdes et stort antal udgifter, hvor de ovennævnte betingelser ikke er opfyldt.

Alene fra sidste folketingsår kan fremdrages tre større sager: Den 21. maj i år gav finansudvalget enstemmig tilslutning til en anmodning om, at de i § 46 og § 49 i lov om boligbyggeri fastsatte rammer for bevillingen af statsgarantier af rentesikring for byggeri til sociale og kulturelle institutioner i finansåret 1968-69 forhøjedes med henholdsvis 20 mill. kr. og 140 mill. kr. til henholdsvis 45 og 250 mill. kr.

Den 15. december 1967 gav finansudvalget tilslutning til, at der a conto til landbruget kunne udbetales 25 mill. kr. af det beløb, der forventedes bevilget til devalueringsstøtte, og efter valget tiltrådte finansudvalget, at der i 1967-68 på forventet efterbevilling kunne udbetales 64 mill. godt og vel i devalueringsstøtte. Når socialistisk folkeparti gik imod denne bevilling, var det, fordi man hævdede, sagen var for dårlig oplyst, ikke fordi man havde principielle betænkeligheder af den nu anførte art.

I januar 1967 gav finansudvalget tilslutning til, at der udbetaltes et tilskud på 7,8 mill. kr. til vanskeligt stillede kommuner til nedsættelse af skatteprocenten. I marts 1968 gav finansudvalget enstemmigt tilslutning til, at der i 1968-69 på forventet efterbevilling kunne udbetales yderligere